

Mladá léta

Dětství a školní léta

Jaroslav Vrchlický se narodil jako Emilius Frída 17. 2. 1853 v Lounech do rodiny kupce Jakuba Jana Frídy a Marie, rozené Kolářové. Krátce po jeho narození se rodina přestěhovala do Slaného, Emil však žil od svých čtyř let na faře v Ovčárech u strýce Antonína Koláře, který v něm vzbudil vlastenecké vědomí a později jej podporoval při studiu. V letech 1857–1862 docházel Emil do obecné školy, pak vstoupil do primy gymnázia ve Slaném. Od roku 1863 studoval na gymnáziu v Praze. Žil zde v pronajatém pokoji s bratrem Bedřichem, budoucím překladatelem a dramaturgem Národního divadla. Poslední ročníky gymnázia absolvoval Emil Frída v Klatovech, kde se spřátelil s pozdějším slavným lékařem Josefem Thomayerem. Společně se povzbuzovali k básnické tvorbě a posílali příspěvky do pražských časopisů. 30. června 1871 vyšly ve Světozoru dvě básně podepsané pseudonymem Jaroslav Vrchlický – studenti středních škol v té době nesměli publikovat.

Fara v Ovčárech

Čas studií

Po maturitní zkoušce nastoupil Vrchlický do kněžského arcibiskupského semináře v Praze, ale studovat teologii vydržel jen půl roku. Roku 1873 se nechal zapsat na filozofickou fakultu, kde se věnoval studiu historie, dějin umění, orientalistiky a moderních jazyků. S bratrem žili na Starém Městě, stýkali se například s Bohdanem Jelínkem a Aloisem Jiráskem. Thomayer jej uvedl do Umělecké besedy, kde se seznámil se spisovatelkou Sofií Podlipskou a dalšími známými postavami pražského života.

Od roku 1873 Vrchlický přispíval do časopisu Lumír, brzy získal i stálého nakladatele pro své knihy – Jana Ottu. Uznání si získala hned první, pesimisticky laděná sbírka Vrchlického básní *Zhlubin* (1875), která vznikala pod dojmem několika úmrtí: básníkova otce, Vítězslava Háška a Bohdana Jelínka.

**Věřte, že závidím Vám osud Váš, tak jako jsem záviděl
Heinovi sedmiletá jeho muka v Paříži, tak jako jsem
záviděl Heinrichovi Kleistovi to klidnéidylické zastřelení
se i se svou přítelkyní. Což my jsme jen zde prozaičtí lidé
– věřte, já zkocourkovatím přinejmenším, jen něco hodně
velkého, titánského, kolosálního, ale to věčné kramaření
zde, to mne zničí – alespoň kdybych mohl do světa – tak
ale osud Prométheův šlehá nás poety nejvíce.**

Bohdanu Jelínkovi (1873)

Rodný dům v Lounech

Čas rozhodnutí

V roce 1875 přijal Vrchlický místo vychovatele u italské šlechtické rodiny. Nepříliš dobře placená práce jej vyčerpávala, a proto se rozhodl podat výpověď v nejbližším možném termínu. Vystaly mu tím ale existenční starosti.

V době nejistoty a pochyb o směru svého budoucího života Vrchlický našel útěchu v překládání italských a francouzských básní, ve vlastní literární tvorbě, a zvláště v dopisech zasílaných bratru Bedřichovi a Sofii Podlipské. V Podlipské našel partnerku pro úvahy o umění i životě a prostřednictvím listů s ní navázal hluboký citový vztah.

Po návratu do Prahy se znovu intenzivně účastnil literárního života, spřátelil se s Josefem Václavem Sládkem a Juliem Zeyerem. Krátce působil na učitelském ústavu na Novém Městě, ale již roku 1877 získal místo sekretáře na české technice, dnešním ČVUT.

Jar. Vrchlický

1853
1912